

**UCHWAŁA NR II/9/2018
RADY GMINY USTRONIE MORSKIE**

z dnia 10 grudnia 2018 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ustronie Morskie
na lata 2019 – 2021.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2018r., poz. 994, poz 1000.poz 1349, poz 1432) oraz art.179 ust.2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2018 r., poz 998, poz 1076, poz 1544, poz 416) Rada Gminy w Ustroniu Morskim uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwala się „Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Ustronie Morskie na lata 2019-2021” stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Celem głównym Programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji, a zwłaszcza z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, jak i również edukacja środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Ustronie Morskie.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Krzysztof Grzywnowicz

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA
RODZINY
W GMINIE
USTRONIE MORSKIE
NA LATA 2019 – 2021

Ustronie Morskie 2018r.

I. WSTĘP

Pierwszy Program Wspierania Rodziny na lata 2013 – 2015 w Gminie Ustronie Morskie został przyjęty uchwałą XXXVIII/251/2013 w dniu 25 kwietnia 2013 r i był odpowiedzią na obowiązek nałożony na gminy ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Preambuła ww. ustawy wskazuje, iż wszystkie zadania z niej wynikające mają na celu dobro dziecka. Jak czytamy, ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej została uchwalona: „dla dobra dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery szczęścia, miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju, i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci, w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodziny przeżywającej trudności w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami”.

Rodzina jest grupą, środowiskiem i instytucją społeczną, której ważność, miejsce i rola we współczesnym społeczeństwie są niezwykle istotne. Jest najważniejszym środowiskiem w życiu człowieka, kształtującym osobowość, system wartości, poglądy i styl życia. Rodzina jako jedyna grupa społeczna stwarza jednostce niepowtarzalne warunki rozwoju biologicznego, społecznego i kulturalnego. Przez rodzinę dokonuje się proces scalania młodego pokolenia ze społeczeństwem, narodem i państwem.

Rodzina jako podstawowe i najważniejsze środowisko wychowawcze dziecka powinna odgrywać główną rolę w jego prawidłowym rozwoju. Jednak często tak nie jest. W przypadku niezapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców, dziecko jest umieszczane w pieczy zastępczej. Przeciwdziałanie temu zjawisku wymaga podjęcia działań zawartych w niniejszym Programie. Podstawowym założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

II. PODSTAWA PRAWNA OPRACOWANIA PROGRAMU

Ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej na jednostki samorządu terytorialnego nałożony został obowiązek udzielania wsparcia rodzinom mającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz organizacji pieczy zastępczej.

Działania samorządu gminnego określa art. 176 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, który stanowi, iż do zadań własnych gminy należy:

- 1) opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny,
- 2) tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
- 3) tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, przez:
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
  - c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci,
- 4) finansowanie:
  - a) podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
  - b) kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym,
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3,
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę należy wykonywanie zadań wynikających z rządowych programów z zakresu wspierania rodziny oraz rządowego programu, o którym mowa w art. 187a ust. 1.

III. OCENA SYTUACJI (ANALIZA PROBLEMU)

W celu właściwego zaplanowania podejmowanych działań niezbędne jest dokonanie analizy problemów społecznych występujących w Gminie Ustronie Morskie ze szczególnym uwzględnieniem problemów dzieci.

Gmina Ustronie Morskie jest gminą wiejską, liczącą 3683 mieszkańców (dane z Urzędu Gminy w Ustroniu Morskim na dzień 31 grudnia 2017r.) Charakter gminy określa atrakcyjne – nadmorskie położenie. Stąd turystyka i wypoczynek to domeny rozwojowe gminy obok rolnictwa rozwijającego się w południowej części gminy. Mieszkańcy gminy

znajdują zatrudnienie w branży turystycznej, hotelarskiej, handlowej, gastronomicznej, przetwórstwie zarówno na terenie gminy jak i w niezbyt odległym Kołobrzegu.

Większość zadań z zakresu polityki społecznej na szczeblu gminy realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim. Z danych GOPS wynika, że w pierwszym półroczu 2018 roku z pomocy społecznej skorzystało 261 osób a w roku 2017 z pomocy skorzystało 315 osób w 127 rodzinach.

Na terenie gminy Ustronie Morskie działają obecnie dwie placówki oświatowe: Szkoła Podstawowa i Przedszkole a także świetlica środowiskowa a w poszczególnych sołectwach świetlice wiejskie.

W sytuacji, gdy rodzice zostają pozbawieni praw rodzicielskich lub te prawa zostają im ograniczone, nadzór kuratora nie przynosi wymaganych efektów, sąd postanawia o ustanowieniu nad dzieckiem opieki zastępczej poprzez umieszczenie go poza rodziną biologiczną. Do opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny niezbędne są dane na temat dzieci z Gminy Ustronie Morskie pozostających w poszczególnych formach pieczy zastępczej. Powyższe dane przedstawiono w Tabeli nr 1 i nr 2.

Tab. Nr 1

Zapewnienie dzieciom opieki w pieczy zastępczej

1. Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej na dzień 30.06.2018r.:

- a) Ogółem 1 w tym:
- w rodzinnych formach pieczy zastępczej 1
  - w instytucjonalnej pieczy zastępczej 0

1a. Dane statystyczne dotyczące umieszczeń dzieci w poszczególnych formach pieczy zastępczej w okresie od 1.01.2017 r. do dnia 30.06.2018r.

lp.	rodzaj pieczy zastępczej	liczba umieszczonych dzieci	liczba rodzin, z których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej
1.	rodzina zastępcza spokrewniona	1	1
2.	rodzina zastępcza niezawodowa		
3.	rodzina zastępcza zawodowa ogółem w tym:		
3.1	rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego		
3.2	rodzina zastępcza zawodowa		

	specjalistyczna		
4.	rodzinny dom dziecka		
5.	placówka opiekuńczo-wychowawcza		

Tab. Nr 2.

Przyczyny zabrania dzieci z rodziny w okresie od 1.01.2017 r. do 30.06.2018r.:

lp.	przyczyna zabrania dzieci z rodziny	liczba rodzin	liczba dzieci
1.	przemoc		
2.	niewydolność wychowawcza	1	1
3.	alkoholizm rodziców	1	1
4.	choroba rodziców		
5.	brak realizacji obowiązku szkolnego przez dziecko		
6.	trudna sytuacja materialna		
7.	śmierć opiekunów		
8.	inne		
9.	ogółem	1(jedna rodzina 2 przyczyny)	1

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej gmina współfinansuje koszty pobytu dzieci umieszczonych w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym po 2011 roku. Wydatki Gminy Ustronie Morskie w tym zakresie obrazuje tabela nr 3.

Tabela Nr 3

Koszty Gminy Ustronie Morskie za pobyt dzieci w pieczy zastępczej

	2015	2016	2017
Wydatki ponoszone w ramach współfinansowania kosztów pobytu dzieci z Gminy Ustronie Morskie w pieczy zastępczej	444,4	1680,8	3,264,80

Aby zapobiegać sytuacjom, w których dzieci należy odebrać z ich naturalnego środowiska oraz aby przywrócić władzę rodzicielską rodzicom, których dzieci zostały umieszczone w pieczy zastępczej, rodzinie zostaje przydzielony asystent rodziny. W Gminie Ustronie Morskie od 2012 roku zatrudnia na umowę zlecenie asystentów rodziny. W roku 2018 tą formą pomocy objęte są dwie rodziny (asystent pracował z trzema rodzinami, ale w miesiącu czerwcu jedna z rodzin zrezygnowała ze współpracy)

Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Nie jest możliwe wspieranie rodziny bez jej zgody. W sytuacji stwierdzenia, że dana rodzina przeżywa trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych i odmawia udzielenia jej wsparcia, konieczne jest zawiadomienie sądu opiekuńczego, który podejmie dalsze rozstrzygnięcia, mając na względzie dobro dziecka. Podobnie postępuje się w sytuacji, gdy rodzina wyrazi zgodę na udzielenie jej wsparcia, jednakże nie będzie brała aktywnego udziału w tym procesie, zachowując bierność i oczekując, iż udzielone jej wsparcie nie będzie od niej wymagało żadnego zaangażowania.

Dziecko wymaga szczególnej opieki i troski. Działalność na jego rzecz powinna polegać przede wszystkim na ochronie jego praw, wyrównania szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, służby zdrowia, wypoczynku oraz do asekurowaniu go w obliczu zagrożeń. Analiza sytuacji dziecka w Gminie Ustronie Morskie została dokonana na podstawie danych statystycznych z GOPS w Ustroniu Morskim za 2017r., Dane przedstawia Tab. Nr 5

Tab. Nr 5**Dane dotyczące realizacji zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny z GOPS w Ustroniu Morskim**

3.	Liczba rodzin z dziećmi objętych pomocą ośrodka pomocy społecznej/ liczba dzieci w tych rodzinach W tym: a) liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych/liczba dzieci b) liczba rodzin, z których dzieci przebywają w pieczy zastępczej/liczba dzieci c) liczba rodzin objętych wsparciem w ramach ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”/liczba dzieci d) liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej e) liczba dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem/liczba dzieci, których sytuacja jest monitorowania	41/98 4/12 1/1 4 \ 5
4.	Liczba rodzin, które powinny być objęte wsparciem asystenta/ liczba dzieci w tych rodzinach	1 \ 3
5.	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta/ liczba dzieci – ogółem	2 \ 9

6.	Czy liczba zatrudnionych asystentów jest adekwatna do zdiagnozowanych potrzeb?	TAK
----	--	-----

IV. CELE PROGRAMU

Wspieranie rodziny biologicznej w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych w celu utrzymania dziecka w jego naturalnym środowisku, a więc w rodzinie, bądź jego powrót do rodziny **jest celem priorytetowym Programu**. Program zakłada wzmocnienie działań profilaktycznych z rodziną i jej środowiskiem na rzecz pozostawienia w niej dziecka. Uwzględnia uwarunkowania Gminy Ustronie Morskie i rozwiązania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Cele szczegółowe:

- 1) Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych celem przywrócenia im prawidłowego funkcjonowania.
- 2) Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz rodziny.
- 3) Koordynacja działań podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie dysfunkcyjnej.

V. REALIZACJA CELÓW PROGRAMU

Realizacja celów Programu zakłada między innymi działania interdyscyplinarne w zakresie wsparcia rodziny, promowanie modelu funkcjonowania rodziny biologicznej, oraz edukację dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie prawidłowego funkcjonowania rodziny.

Cel 1:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych celem przywrócenia im prawidłowego funkcjonowania.

Lp	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki ewaluacji
1	Prowadzenie pracy socjalnej z rodzinami przez pracowników socjalnych	2019-2021	GOPS w Ustroniu Morskim	Liczba osób objętych pracą socjalną
2		2019-2021	GOPS w Ustroniu	

	Udzielanie pomocy finansowej i rzeczowej (w tym w formie posiłku dla dzieci w szkole i przedszkolu) rodzinom zagrożonym kryzysem, bezradnym w prowadzeniu gospodarstwa domowego		Morskim	Liczba rodzin objętych pomocą	Liczba pomoca
3	Działania zaradcze oraz interwencyjne w przypadkach gdzie zagrożone jest bezpieczeństwo rodziny a w szczególności dzieci	2019-2021	GOPS w Ustroniu Morskim, Szkoła, Policja, Zespół Interdyscyplinarne	Liczba rodzin Wspomaganych pracą asystenta rodziny, Liczba rodzin objętych działaniami Zespołu Interdyscyplinarnego	
4	Zapewnienie rodzinom w zależności od zdiagnozowanych potrzeb pomocy asystenta rodziny	2019-2021	GOPS w Ustroniu Morskim	Liczba rodzin wspomaganych pracą asystenta rodziny	
5	Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej zamieszkałego na terenie gminy	2019-2021	GOPS w Ustroniu Morskim	Liczba monitorowanych rodzin	
6	Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej	2019-2021	GOPS w Ustroniu Morskim	Liczba Umieszczonych dzieci	
7	Ustanowienie i finansowanie rodzin wspierających (w razie potrzeb)	2019-2021	GOPS w Ustroniu Morskim	Liczba rodzin wspierających	
8	Finansowanie kosztów szkoleń rodzin wspierających i asystenta rodziny (w razie potrzeb)	2019-2021	GOPS w Ustroniu Morskim	Liczba szkoleń	
9		2019-2021	GOPS, PCPR	Liczba osób Objętych	

	Zapewnienie rodzinom dostępu do specjalistycznego poradnictwa		Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna	poradnictwem
--	---	--	--	--------------

Cel 2: Koordynacja działań podmiotów zajmujących się pomocą rodzinie dysfunkcyjnej.

lp	Działania	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Współpraca z instytucjami i organizacjami pracującymi na rzecz rodziny	2019-2021	GOPS w Ustroniu Morskim, Szkoły, Policja, GKRPA w Sąd Rejonowy w Kołobrzegu, Zespół Interdyscyplinary, placówki służby zdrowia, organizacje pozarządowe, Punkt Konsultacyjny	Liczba spotkań, przekazanych informacji
2	Stąła współpraca z Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie jako jednostką realizującą działania z zakresu pieczy zastępczej	2019-2021	GOPS w Ustroniu Morskim	Liczba spotkań, wymienionych informacji

Cel 3: Podejmowanie działań profilaktycznych i edukacyjnych na rzecz dzieci rodziny.

lp	Działanie	Okres realizacji	Realizatorzy	Wskaźniki
1	Organizacja spotkań, warsztatów mających na celu rozwijanie umiejętności wychowawczych rodziny, wzmacnianie jej roli i funkcji oraz pikników rodzinnych promujących wartości rodziny jako podstawowej komórki życia społecznego	2019-2021	Szkoła, GOPS w Ustroniu Morskim	Liczba zorganizowanych spotkań, pikników rodzinnych
2	Prowadzenie programów profilaktycznych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz rodziców z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, przeciwdziałania alkoholizmowi oraz innym uzależnieniom	2019-2021	Szkoła, Urząd Gminy, GKRPA, GOPS w Ustroniu Morskim	Liczba przeprowadzonych programów profilaktycznych
3	Organizacja czasu wolnego i zajęć dla dzieci w formie kolonii letnich i zimowisk, zajęć w świetlicach wiejskich.	2019-2021	GKRPA, GOPS, Szkoła, Urząd Gminy	Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach

V. REALIZATORZY I ADRESACI PROGRAMU

1. Realizatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim przy współpracy z:

- 1) Placówkami oświatowymi w szczególności z terenu Gminy Ustronie Morskie,
- 2) Urzędem Gminy w Ustroniu Morskim,
- 3) Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Ustroniu Morskim,
- 4) Zespołem Interdyscyplinarnym w Gminie Ustronie Morskie,
- 5) Sądem Rejonowym w Kołobrzegu,

- 6) Zespołem Kuratorskiej Służby Sądowej w Kołobrzegu,
- 7) Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kołobrzegu,
- 8) Powiatową Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną w Kołobrzegu,
- 9) Placówkami służby zdrowia,
- 10) Komendą Powiatową Policji w Kołobrzegu.

2. Koordynatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny jest Kierownik Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim

3. Adresatami Programu są rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

VII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Finansowanie Programu odbywać się będzie ze środków:

- 1) budżetu Gminy Ustronie Morskie
- 2) dotacji z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych,
- 3) dotacji z budżetu państwa na realizację zadań zleconych,
- 4) programów rządowych z zakresu wspierania rodziny.

Środki finansowe na realizację poszczególnych zadań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

VIII. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Monitoring będzie polegał na zbieraniu danych dotyczących zrealizowanych działań w ramach Programu. Analizowany będzie faktyczny rozwój i przebieg działań. Ocenie będzie podlegać zgodność działań z założonymi celami Programu i osiągniętymi wskaźnikami. Ustalone efekty ujęte zostaną w rocznym sprawozdaniu z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny składanym przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Ustroniu Morskim - Wójtowi Gminy Ustronie Morskie w terminie do końca lutego każdego roku.

Przedmiotem ewaluacji będzie skuteczność podejmowanych działań głównie w oparciu o analizę założonych wskaźników.

Uzasadnienie

Konieczność opracowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny wynika wprost z art. 176 pkt. 1 ustawy z dnia 9 marca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2018r. poz. 998 z późn. zm.). Dziecko i rodzina wymagają wsparcia oraz szczególnej troski i ochrony, a działalność na ich rzecz powinna koncentrować się przede wszystkim na ochronie praw, wyrównywaniu szans życiowych poprzez ułatwienie dostępu do oświaty, systemu ochrony zdrowia, wypoczynku oraz asekurowaniu w obliczu ryzyka i różnych zagrożeń życiowych. Program ma na celu wzmocnienie pozycji rodziny i dziecka w gminie poprzez zaplanowanie kompleksowych i zintegrowanych działań, które będą podejmowane w ramach lokalnego systemu wspierania rodziny. Mając powyższe na uwadze przyjęcie „Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Ustronie Morskie na lata 2019-2021” uznać należy za zasadne.